

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๑๔ ราชกิจจานุเบกษา ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๔๙๗

พระราชบัญญัติ
กองอาสารักษาดินแดน
พ.ศ. ๒๔๙๗

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๙๗

เป็นปีที่ ๙ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระ
บรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยกองอาสารักษา
ดินแดน

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๑๔ ราชกิจจานุเบกษา ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๔๕๗

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติ กองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. ๒๔๕๗”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจาก วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป และจะใช้บังคับ ในท้องที่ใด ให้ประกาศโดยพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๓ เมื่อได้ประกาศพระราชกฤษฎีกาให้ใช้พระราช บัญญัตินี้บังคับในท้องที่ใด บรรดากฎหมาย กฎ และข้อบังคับ อื่น ๆ ซึ่งมีข้อความแย้งหรือขัดต่อพระราชบัญญัตินี้ มิให้ใช้ บังคับในท้องที่นั้น

หมวด ๑

การจัดตั้งกองอาสารักษาดินแดน

มาตรา ๔ ให้จัดตั้งกองอาสารักษาดินแดนเป็นองค์การ ขึ้นอยู่ในกระทรวงมหาดไทย มีฐานะเป็นนิติบุคคล เรียกว่า “กองอาสารักษาดินแดน”

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๑๔ ราชกิจจานุเบกษา ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

มาตรา ๕ กองอาสารักษาดินแดนแบ่งออกเป็นสองส่วน
คือ

(๑) ส่วนกลาง

(๒) ส่วนภูมิภาค

มาตรา ๖ ให้มีกรรมการคณะหนึ่งจำนวนไม่น้อยกว่าสิบ
คน และไม่เกินยี่สิบคน เรียกว่า “คณะกรรมการกลางกอง
อาสารักษาดินแดน” ประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวง
มหาดไทยเป็นประธาน รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
รัฐมนตรีสั่งราชการกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวง
มหาดไทย เป็นรองประธานโดยตำแหน่ง ส่วนกรรมการอื่น
เลขาธิการ และรองเลขาธิการนั้น ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
มหาดไทยเป็นผู้แต่งตั้งและถอดถอนโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๗ คณะกรรมการกลางกองอาสารักษาดินแดนมีอำนาจ
หน้าที่จัดและดำเนินงานกองอาสารักษาดินแดนโดยทั่วไปตาม
นโยบายและวิชาการทางเทคนิค ของสภาป้องกันราชอาณาจักร
และ วางระเบียบและข้อบังคับสำหรับกองอาสารักษาดินแดน
ดังต่อไปนี้

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๑๔ ราชกิจจานุเบกษา ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

(๑) กำหนดวิธีรับสมัคร วิธีคัดเลือก และการให้ออกจากสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน

(๒) กำหนดหลักสูตร การอบรม การฝึกหัด และการพักผ่อน

(๓) กำหนดยศ ชั้น และเครื่องหมายชั้นของสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน

(๔) กำหนดเครื่องหมายประจำเหล่าของกองอาสารักษาดินแดน

(๕) กำหนดการเก็บรักษาและการใช้อาวุธ

(๖) กำหนดการใช้จ่ายและงบประมาณของกองอาสารักษาดินแดน

มาตรา ๘ กองอาสารักษาดินแดนส่วนภูมิภาค ประกอบด้วยกองอาสารักษาดินแดนจังหวัด และกองอาสารักษาดินแดนอำเภอ ตามข้อที่อยู่ที่ได้ประกาศตั้งขึ้น

มาตรา ๙ ตำแหน่งผู้บังคับบัญชาและเจ้าหน้าที่ ตลอดจนอำนาจการปกครองบังคับบัญชารวมทั้งการกำหนดอัตรากำลัง

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๑๔ ราชกิจจานุเบกษา ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

ของแต่ละหน่วยในกองอำนวยการฯดินแดน ให้กำหนดโดย
กฎกระทรวง

มาตรา ๑๐ วินัยและการลงโทษผู้กระทำผิดวินัยของเจ้า
หน้า^๔และสมาชิกกองอำนวยการฯดินแดน ให้เป็นไปตาม
กฎหมายว่าด้วยวินัยกองอำนวยการฯดินแดน

มาตรา ๑๑ การเข้าเป็นสมาชิกกองอำนวยการฯดินแดน
ให้กระทำโดยวิธีรับสมัครผู้อาสา แต่ถ้าในท้องที่ใดไม่มีบุคคล
สมัคร หรือมีบุคคลสมัครไม่เพียงพอตามความต้องการ จะ
กำหนดให้ท้องที่^๕นั้นมีการเรียกบุคคลให้สมัครเพื่อคัดเลือกเข้า
เป็นสมาชิกโดยพระราชกฤษฎีกาก็ได้ และให้ถือว่าผู้ที่ได้รับ
สมัครหรือได้รับการคัดเลือกเป็นสมาชิกกองอำนวยการฯดินแดน
มีสิทธิและหน้าที่ตามพระราชบัญญัติ^๕นี้ นับแต่วันได้รับสมัคร
หรือได้รับการคัดเลือก

มาตรา ๑๒ สมาชิกกองอำนวยการฯดินแดนต้องมีคุณสมบัติ
และลักษณะ ดังนี้

(๑) มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่^๖ในท้องที่ที่เข้าเป็น
สมาชิก

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๑๔ ราชกิจจานุเบกษา ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

- (๒) มีสัญชาติไทย
- (๓) มีอายุตั้งแต่ ๑๗ ปีบริบูรณ์ขึ้นไป แต่ไม่เกิน ๖๐ ปีบริบูรณ์
- (๔) มีร่างกายสมบูรณ์ และสมควรแก่การเป็นสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน
- (๕) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ
- (๖) ไม่เป็นพระภิกษุ สามเณร หรือนักบวชแห่งศาสนาใด
- (๗) ไม่เป็นสมาชิกกองอาสาชาติ
- (๘) ไม่เป็นทหารหรือตำรวจประจำการตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร
- (๙) ไม่เป็นผู้มีพฤติกรรมอันเป็นที่รังเกียจ เช่น เป็นคนเสเพลอันธพาล หรือเป็นผู้ติดยาเสพติดให้โทษ หรือเป็นผู้มีสันดานเป็นผู้ร้าย เป็นต้น

มาตรา ๑๓ ข้าราชการที่เป็นสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน จะปฏิบัติหน้าที่ของกองอาสารักษาดินแดนได้ในเมื่อไม่ติดราชการจำเป็น

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๑๔ ราชกิจจานุเบกษา ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

มาตรา ๑๔ สมาชิกกองอาสารักษาดินแดนมี ๓ ประเภท
คือ

(๑) ประเภทสำรอง คือสมาชิกที่ยังไม่ได้เข้ารับ
การฝึกหัดและอบรม

(๒) ประเภทประจำกอง คือสมาชิกที่ได้รับการ
ฝึกหัดและอบรม และบรรจุอยู่ในอัตรากำลัง

(๓) ประเภทกองหนุน คือสมาชิกที่ได้ปลดออก
จากประจำกอง

มาตรา ๑๕ การรับบุคคลเข้าเป็นสมาชิกกองอาสา
รักษาดินแดน ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดตั้งคณะกรรมการขึ้นเพื่อรับ
สมัครหรือคัดเลือก

หมวด ๒

หน้าที่ของกองอาสารักษาดินแดน

มาตรา ๑๖ กองอาสารักษาดินแดนมีหน้าที่

(๑) บรรเทาภัยที่เกิดจากธรรมชาติและการกระทำ
ของข้าศึก

เล่ม ๓๑ ตอนที่ ๑๔ ราชกิจจานุเบกษา ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

(๒) ทำหน้าที่ตำรวจรักษาความสงบภายในท้องที่ร่วมกับเจ้าหน้าที่

(๓) รักษาสถานที่สำคัญและการคมนาคม

(๔) ทำการช่วยให้ความสะอาดแก่ฝ่ายทหารตามที่ต้องการ ตัดทอนกำลังข้าศึกมิให้ทำการรบได้ถนัด และทำการต่อต้านข้าศึกที่ทราน

(๕) บังคับจรรยาบรรณ สดับรับฟัง และรายงานข่าว

มาตรา ๑๗ เจ้าหน้าที่และสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน มีหน้าที่

(๑) กระทำตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาที่สั่งการโดย

ชอบ

(๒) ปฏิบัติตามหน้าที่ ระเบียบ ข้อบังคับ และวินัยของกองอาสารักษาดินแดน

มาตรา ๑๘ ผู้บังคับบัญชามีอำนาจที่จะสั่งใช้กำลังของกองอาสารักษาดินแดนให้ทำการตามอำนาจหน้าที่ได้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๑๔ ราชกิจจานุเบกษา ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๔๘๗

มาตรา ๑๕ เมื่อประกาศใช้กฎอัยการศึกในท้องที่ใด ให้
เจ้าหน้าที่และสมาชิกกองอาสารักษาดินแดนอยู่ในบังคับบัญชา
เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร

หมวด ๓

ธงประจำกอง เครื่องหมาย และเครื่องแบบ

มาตรา ๒๐ ให้มีธงประจำกอง และเครื่องหมายสำหรับ
กองอาสารักษาดินแดน กับเครื่องแบบสำหรับสมาชิก ตามที่
กำหนดในกฎกระทรวง

หมวด ๔

การอบรมและการฝึก

มาตรา ๒๑ สมาชิกกองอาสารักษาดินแดนต้องเข้ารับการ
อบรม การฝึกหัด และการฝึกซ้อม ตามหลักสูตรและระยะ
เวลาที่คณะกรรมการกลางกองอาสารักษาดินแดนกำหนด

มาตรา ๒๒ สมาชิกกองอาสารักษาดินแดนที่ถูกเรียกเข้า
รับการอบรม การฝึกหัด และการฝึกซ้อม ตามหลักสูตรของ
กองอาสารักษาดินแดนก็ดี หรือในเวลาปฏิบัติหน้าที่ก็ดี ให้
ผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้างให้ความสะดวกแก่สมาชิกไม่ตัดเงิน

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๑๔ ราชกิจจานุเบกษา ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

รายเดือนหรือค่าจ้างภายในกำหนดเวลาไม่เกินสองเดือน และ
ไม่ตัดรอนสิทธิอันควรได้ของสมาชิกเหล่านั้น

หมวด ๕

สิทธิของสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน

มาตรา ๒๓ สมาชิกกองอาสารักษาดินแดนประเภทประจำ
กองอาจได้รับสิทธิบางประการตลอดระยะเวลาที่ยังประจำกอง
อยู่ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกลางกองอาสารักษาดิน
แดนกำหนด

มาตรา ๒๔ เมื่อสมาชิกกองอาสารักษาดินแดนเจ็บป่วย
หรือได้รับบาดเจ็บจากการปฏิบัติหน้าที่ จะได้รับการรักษา
พยาบาลตามที่คณะกรรมการกลางกองอาสารักษาดินแดนกำหนด

มาตรา ๒๕ เมื่อสมาชิกกองอาสารักษาดินแดนประสบ
อันตรายถึงชีวิตหรือพิการทุพพลภาพ เนื่องในการปฏิบัติหน้าที่
ให้ได้รับบำนาญพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญโดย
อนุโลม

หมวด ๖

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๒๖ ผู้ใดฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดในพระราช
กฤษฎีกาซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราช

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๑๔ ราชกิจจานุเบกษา ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

บัญญัติ^๕ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๒๗ ผู้ใดแต่งเครื่องแบบ หรือประดับ หรือใช้ธง หรือเครื่องหมายที่กำหนดขึ้นตามบทบัญญัติในมาตรา ๒๐ โดยไม่มีสิทธิที่จะแต่ง ประดับ หรือใช้ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๒๘ ผู้ใดฝ่าฝืนบทบัญญัติในมาตรา ๒๒ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

หมวด ๗

เบ็ดเตล็ด

มาตรา ๒๙ เจ้าหน้าที่หรือสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน ในระหว่างทำการตามหน้าที่ ให้ถือว่าเป็นเจ้าพนักงานตามกฎหมายลักษณะอาญา

มาตรา ๓๐ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัติ^๕ และให้มีอำนาจแต่งตั้งเจ้าหน้าที่

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๑๔ ราชกิจจานุเบกษา ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๔๕๗

วางระเบียบ และออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตาม
พระราชบัญญัติ^{๔๕}

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว
ให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ป. พิบูลสงคราม

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ:— เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ
โดยที่การป้องกันประเทศชาติในสถานการณ์สงครามปัจจุบันเป็นหน้าที่
ของประชาชนพลเมืองทุกคนที่จะต้องร่วมมือช่วยเหลือ และจะต้อง
ได้รับการศึกษาอบรมเพื่อให้มีความรู้ ในกรรที่จะป้องกันตนเองและ
ประเทศชาติ จึงจำเป็นต้องมีการฝึกอบรมและจัดหน่วยการบังคับ
บัญชาเตรียมไว้แต่เดิมาปกติ.